

دكتور فەرھاد پىربال: يەغ نىشن ئەوانەي دەلىن گەنج رۆشنېير نىيە و ناخۇنىتەوە... ؟؟ ئا: رېژەن ئىبراھىم

rezhen@maktoob.com

لەدنىيائى ھونەرو ڕۆشنېيردا كەسىكى بىزىوو كەسىكى قىسە خۆشۇو لەناوگەنچىدا بە كەسايەتىيەكى سەرسىپى ناودەبرىت ئەويش دكتور فەرھاد ئەو كابرا قىسە خۆشەيە كەلەناو رۆشنېيران و گەنجاندايە، ئەگەرچى شوناسىكى دكتور فەرھاد شوناسىكى سەرسىپى و پىر لەناو رۆشنېيراندا لەقەلەم دەدرایت، بەلام دكتور بەدەقە جوانەكانى توانىيەتى لەو رېڭەيەوە شوناسى گەنجانەي خۆى بىسەلمىنیت و بتوانى كارىكى ئاكتىف بىكەن بۆ گەنجان، بەباشم زانى كەمىك بىدىۋىنەم سەبا! رەت بەگەنجان

+ تىريوانىنى تۆ سەبارەت بە گەنج چىيە؟ پېتتايە گەنج تۈزۈكى زىندوھ ياخو تۈزۈكى مىردووھ؟ وەئەگەر پىم بلىي وەلامت چىيە بۆ بەشىكى زۆرى دەستەلات ياخود باولك زۆرلەك لەمامۇستاكانىش لاوان بەنەوەيەكى لاموبالات و دور لەجدىيات وەيىف دەكەن؟

مادام ئەو ھىزەي ئەمرۆ لەدەستەلاتدا تاكو ئىستا نەيتانىيە گۆرانىيەك لەواقۇي ئەمرۆ دروست بىكەن وەمادەم نايىشىھەۋىت دروستى بىكەن مادەم لەبەرژەوندىدا نىيە كە ئەو گۆرانە دروست بىكەنتمادەم ھىزى خۆى نەخستۆتە گەر لەپىتاو ئەو رېفۇرمە ماناي ئەوهەيە ئەو ھىزە پېرە ئەو ھىزە خۆسەپانەرە ھىزىكى مىردووھ ئەمە بەشىوھەيەكى مەنتقى ئەگەر بىرىلى بکەن گەنجەكانىن دەيانەوەتى رېفۇرم دروست بىكەن گەنجەكانىن دەيانەوەتى گۆران دروست بىكەن گەنجەكانىن دەيانەوەتى گەنجەكانىن دەغانەوەتى گەنجەكانىن تۈرە جىنىۋدان و دەرژىنە سەر شەقام و تورەنۇ بىزازىرنى تەنانەت ھەندىك جار دەگاتە حالتى تورە بۇونۇ جىنىۋدان و حالتى توندو تىرىشى ياعنى بە پىچەوانەوە بەتەواوەتى گەنجەكان تۈزۈكى زىندوھ ئەوتۈزۈھى بەمەردوو حسابە ئەوانەن كەدەستەلاتيان بەسەر گەنجەوە ھەيە بەسەر خويىندكارەوە ھەيە، ئەوەتتا پېش ئىستا خۆت ش! اىيەتى حاىل بۇوى وازىلە خويىدىن ھىنابۇو لەسەر ئەوهى پېيى ووتبوو مامۇستا خوابى پۇلەموسەتكەقى دەرەجەيەكى بەرزوو كەچى راسېيى كەدووھ اھناو ئەو ھەموو گەنجە جوانەيى كەدانىشتبۇون ئەو يەكمەن گەنج بۇو كەتىبىكى گەرتبو بەدەستىيەوە لەسەر موزىك و رۆشنېيرى و ھونەر، وانەبۇو خۆمان نەمان بىنى، بەلىي وابۇو بىتىم كەتىبىكى دووسەت لەپەرە گەرتبو بەدەستىيەوە لەسەر مېزۇوی موزىك و ھونەر، معنai ئەو خويىندكارە تۈزۈكى زىندوھ نەمان دىت ناوى بەھنام فەرەيدون لەناوهندى ئازادى خويىندكار بۇو فەيىل كراوه لە ئەنجامى حەماقەتى مامۇستايەك ئەم مامۇستايە بىگرن لەمەيدانى ئەفوم بکە لەبەرەركى سەرا لەلای رەسمەكەي شىيخ مەممۇدى نەمر داي بىنن ئەمە نمونەي مامۇستائە كەدەبىتە ھۆى ئەو گەنجى جوانى ئاوا كەتىبىكى دووسەت لەپەرە بەدەستەوە بۇو لەسەر جىهانى موزىك و ھونەر بەگشتى، ئىستا ناچىتە مەكتەب و كرييکارى دەكەت لە تاو بىزاز بۇونى لەخويىندەن لەمامۇستا لەو مانەيە ئى دەرسى تىيادەخويىنى ئەمە بۇتە زەھىيە مامۇستاي خۆبىاشە ئەم گەنجە زىندوھ يان مامۇستاكە بى گومان گەنجەكە زىندووھ چونكە گەنجەكە دەيەوەت رېفۇرم دروست بىكەن ژيان جوان بىكەن، بەلام مامۇستاكى دەيەوەت بەتەنها و تەنهاو تەنها دار حەيزەران بەكار بەھىنى لەگەل خويىندكار، خويىندكار بگەيەتىيە ئەوهى كە كرييکارى بىكەن بەپىچەوانەوە ئەو قىسەيەوە گەنج ئەمرۆ زىياتر لە بىست رۆزئىنەمە ھەيە بىست سى رىكخراوى گەنجانەي ھەيە بەھەموو مامۇستايىانى

کوردستان يەلک رۆژنامەيان نىيە بەھەمۇ مامۆستاياني کوردستان ریکخراويان هەيە بەھەمۇ مامۆستاكانى زانکۆ گۇۋارىكىيان هەيە ئەويش بۆ بەرژەندى خۆيانە بەھەمۇ مامۆستاياني زانکۆ مەركەزىيکى رۆشنېرىيان هەيە ئەويش بۆ شوينى ئارق خواردنو مەشروبات خواردنە هيچى تر، ئەوسەنتەرە رۆشنېرىيە هەمۇسى ھى گەنجە، كەواتە يەغ نىشن ئەوانەي دەلىن گەنج رۆشنېرى نىيەوناخوينىتەو ئەوهەتا بەلگ! دكان بابىن دووقسە بکەن من جوابى ئەو قسەيەدەممە وە.

+ باشە دكتۆر من دەممەويت بېرسىم لەيەكىك لەوکۈرانەي كە بەستبۇت بۆ گەنجان لەو كۆرەدا ئاماڭەت پېدا كە هەندىيەك لە تەلەبە يان بابلىيەن خويىندكارو گەنج بەئەخلاق ترە لەھەندىيەك لە مامۆستاكان؟ بېلى من ئەم قسەيەم لەھەندىيەك شوين باسىم كردووھ لەلای تۆش باسى دەكەم كە هەندىجىك لەخويىندكارو تەلەبە بەئەخلاق ترن لەھەندىيەك لەمامۆستاكان مامۆستاي بى ئەخلاق زۆرە، يەك لەو مامۆستا بى ئەخلاقانە ئەو مامۆستايىيە كە ئەو خويىندكارەي فەيىل كردووھ كە ئىستا بىنیمان حەقى ھەشتاۋ پېنچ دەرەجەبووھ چلو پېنچ دەرەجەي داوهتى ئەويش كاكە (باھنامە) ئىستا لەمەكتەب ھاتۆتە دەرەھەو كەيىكارى دەكەت كەچى من ئەمرۇ بىنیم بە قەدەر مامۆستايەك عىلەمۇ مەعرىفەت و ئەخلاقى ھەيەتەواو!

+لىرەدا من دەپرسىم تو پېت وايە گەنجان چى بکەن كە بتوانى پېيگەي خۆيان ھەبىت لەناو كۆمەلدىدا ياخود بەمانايەكى تر گەنجان بتوانى ئاراستەي روداوهكان بگۇرن يان پېيگەي دەستەلات و مەعرىفي لەقانوندا بگۇرنۇ بتوانى دەستەلاتىكى ئەوتۇيان ھەبىت باوھر بەبۇنى خۆيان بکەن لەگۆمەلگادا؟

رېيگەي جۇراو جۇر ھەيە مەسەلەن بەسياسى كردىنى كىشەكەي خۆيان يەكىكە لە رېيگاكان كىشەي خۆيان كە كىشەي گەنج و تەلەبەي بىكەنە كىشەيەكى سياسى ئاواها تەمینىتەو كە تونها بۆ ئەو خۆ پېشاندان و مانگرتەن سازدەكەن چونكە كارەبایان نوقسانە ياخود ئاوا... هەندى بىكەنە كىشەيەكى سياسى بىكەنە ئاستى سياسى كەواتە بەسياسى كىشەكەي يان بەسياسى كردىنى كىشەكەي گەنج و خويىندكار وە رېيگاوا چەكىكى باش دەبىت بەدەستىانەو دووھم شت بەوهى كەخۆيان بگەيەننە پەرلەمان لەلىستىكى ھاوبەشدا

+ببورە دكتۆر گيان قسەكەم پى برى دەبىت ببورى، لىرەدتا دەلىم تۆدووھم خالت باس لەپەرلەمانى گەنجان دەكەي كەبتوانى بگەنە پەرلەمان بەلام تو پېت وانىيە ئەو قەرارانەي كە دانراھى لەپەرلەمانى كوردستان ئەويش ئەوھىي كە كەسىك دەبىت بە ئەندام پەرلەمان بۆيىيە تەمەنلى 30 سال كەمتر بىت بۇي نىيە بىتە ئەندام پەرلەمان، لىرەدا من مەبەستم ئەوھىي ناتوانىرىت ئىمەي گەنجان بتوانىن لەو پەرلەمانەدا بەشدار بىن ئەمەش وادەكەت ئىتەرىتىكى گەنجان بەگشتنى پشت سارد بن لەو قسەيە كەدەلىيەت دەبىت گەنجان كىشەنەبە بەسياسى بۇنى بگەيەن و چەكىكى باشىش بىت بۆ گەنجان لەم روھو گەنجان زۆر لاوازن دەرەھق بە دەستەلات ئەمەش كوشتنى داواوماھەكەنلى گەنجان نىيە لەداھاتۇدا؟

خوريان من لەم ھەفتەيەدا لەرۆژنامەي بەدرخان نامەيەكم نوسىيە بۆ سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان تىيادى باسى ئەو مەسەلەيە دەكەم داوام كردووھ كەئەو قانونە باسى دەكەي كە كە 30 سال كەمتر دەكەت نەمىنلى لەناو پەرلەمان بۆ ئەوھى گەنج و خويىندكار لە تەمەنلى 19 سالىيەو بتوانى داخلى پەرلەمان بن پېش ھەمووشتىك دەبىت مزاھەرەو خۆپىشاندانىكى زۆر دروست بىت لەسەرتاسەرى گەنجان دروستت بىت لەكوردستان بەشىوەيەكى ئەوتۆ كە هيىزى ھەبىت بۆئەوھى! پېش ھەموو شتىك ئەوقانونە پېرانە لاپرىت بۆ ئەوھى گەنجو تەلەبە مەجالى ھەبىت داخلى پەرلەمان ھەبىت، ئەمە يەك لەدواي ئەوھوھ پېيويست وايە لىستىكى ھاوبەشى گەنجو تەلەبە دروست بىت بە پشتىوانى كۆمەللىك رۆژنامەنوسەي كەھاو راو پېشەنگى خۆيان بنبەلىستىكى سەربەخۇ من گرنتىم ھەيە لەو

حاله‌تەدا دەتوانن مونافەسەی حىزبە گەورەكانى كوردىستانىش بکات من واتىدەگەم ئەگەر بەجدى لىستىيەك دروست بکەنبەناوى لىستى ھاوبەشى گەنج و تەلەبەوه ئەو وەختە ھېزىكى گەورەيان دەبىت، دەتوانن زۆر شت بکەن لەپەرلەمان قانونەكان بەدەستى خۆيان دەبىت، ھەرچۈن ئىستا قانونەكان لەدەستى ئەواندايە گەنجو تەلەبە رەخنەي لىيەگرن، لەداھاتودا قانونەكان دەدرىيەتە دەست خۆيان بەپىي بىر كردىنەوهى مۇدىرىنى خۆيان ھەولۇدەدەن قانونەكان مامەل بکەن ئەمە رىيگايەكى دىكەيە رىيگاي دىكەش زۆرە